Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. c)

Istorie

Varianta 4

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocaţională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activităţi extraşcolare, pedagog şcolar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Citiţi, cu atenţie, sursele de mai jos:

A. Papa Clement al VIII-lea [...] îndemna stăruitor pe toți monarhii creștini să-și unească forțele împotriva otomanilor. Concentrarea urma să se facă în jurul împăratului Rudolf al II-lea [...]. Apelul a găsit răsunet în Spania, unde domnea [...] Filip al II-lea, în câteva ducate italiene (Toscana, Mantova, Ferrara); statele germane au făgăduit și ele să dea ajutor în oaste și bani. O deosebită importanță prezentau Transilvania, Moldova și Țara Românească, deoarece ele erau în vecinătatea nemijlocită a dușmanului și formau o bază de operațiuni militare. De aceea, s-au depus eforturi pentru a fi atrase în Liga Sfântă. Sigismund Báthory, principele Ardealului [...], a ajuns în [...] februarie 1594, la o înțelegere cu Rudolf al II-lea; Aron Vodă al Moldovei a încheiat și el, la 16 august 1594, un tratat cu imperialii, declarându-se aliatul lor, obligându-se să colaboreze sub raportul militar și obținând dreptul de azil în cazul în care ar trebui să-și părăsească țara. În ce privește pe Mihai [Viteazul], el abia fusese numit ca domn, așa încât emisarul papei [...], bănuind că are legături prea strânse cu turcii, nu-i vorbise încă. În Țara Românească, exista totuși un puternic curent pentru cauza creștină. Atât boierii, cât și domnul, aflând de pregătirile ce se făceau pentru Liga Sfântă, se simțeau atrași să participe și ei la această alianță.

(C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*)

B. O revoltă antiotomană a țărilor române izbucnește în 1659, după modelul celei conduse de Mihai Viteazul, acum sub conducerea domnului Mihnea al III-lea, dar fără succese de durată. [...]

În a doua jumătate a secolului al XVII-lea și la începutul celui următor [...] ajung să domnească Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu (în Țara Românească) și Dimitrie Cantemir (în Moldova), adică personalități importante pentru soarta țărilor române. În urma nereușitei înaintării turcilor spre Apus și a asedierii fără succes a Vienei (1683), legăturile și aliențele creștine ale domnilor români au sporit. Tratativele cu habsburgii, duse mai ales de Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu, au avut în centrul lor ideea independenței țării, libertatea religioasă, respectarea obiceiurilor locale și ieșirea completă a Țării Românești din sfera de influență otomană. Dimitrie Cantemir a sperat să obțină aceleași lucruri (înlăturarea suzeranității sultanului, independența și refacerea hotarelor întregii Moldove, domnia veșnică în familia Cantemir) în urma unei alianțe cu Rusia lui Petru cel Mare, în 1711.

(I. A. Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

Pornind de la aceste surse, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Numiţi alianța precizată în sursa **A.** **2 puncte**
2. Precizaţi, din sursa **B**, o informație referitoare la evenimentele din 1659. **2 puncte**
3. Menţionaţi două state românești la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B.** **6 puncte**
4. Scrieţi, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că domnii urmăresc să obțină independența *țărilor române*. **3 puncte**
5. Scrieţi o relaţie cauză-efect stabilită între două informaţii selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informaţii (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentaţi două acțiuni militare desfășurate de români în cadrul relațiilor internaționale din perioada 1450-1550. **6 puncte**
7. Menţionaţi o asemănare între două fapte istorice la care participă românii, în a doua jumătate a secolului al XIV-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

Proasta administrare a treburilor interne ale României contrasta cu modul în care N. Ceaușescu a dus politica externă. […] Faptul că România era considerată folositoare din punct de vedere politic […] a favorizat atitudinea Occidentului față de Ceaușescu, exemplu fiind vizita lui R. Nixon în august 1969. Conducătorul român i-a întors vizita președintelui american în octombrie 1970. A urmat o serie de favoruri economice. În 1971, România a fost primită în Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT), iar în 1972 a fost acceptată în Fondul Monetar Internațional (FMI). […]

Deziluzia față de politica internă susținută de N. Ceaușescu a apărut în iulie 1971. Vizita lui Ceaușescu în China și Coreea de Nord […] i-a trezit admirația pentru *revoluția culturală* și pentru spectacolele grandioase dedicate cultului personalității, astfel că a cerut aceleași lucruri și în România. […] Propunerile lui N. Ceaușescu […] i-au adus la disperare pe majoritatea intelectualilor. Cele 17 propuneri sau „teze" […] au fost ridicate la statutul unei „minirevoluții culturale" […]. Aplicarea acestora trebuia supravegheată de partid. […] Propunerile făceau o chemare la „creșterea continuă a rolului conducător al Partidului Comunist Român în toate domeniile activității politico-educative […]".

Motivul principal al deziluziei românilor […] a fost eșecul din domeniul economic. […] Mai multe greve au avut loc în anii '80. Minerii din regiunea Maramureș […] au declanșat greva în septembrie 1983, în semn de protest față de micșorările de salarii. Securitatea a fost trimisă să oprească greva. Ca urmare a reducerii rației zilnice de pâine la 40 la sută pentru nerealizarea normei, muncitorii […] au făcut grevă în noiembrie 1986 la Fabrica de mașini grele și la Fabrica de frigidere din Cluj. […] Securitatea a pornit o anchetă cu privire la organizarea grevei și câțiva muncitori au fost mutați în alte zone. […] Scânteia care a dat naștere unor tulburări în estul țării a fost determinată de reducerile de salarii […] și problemele de aprovizionare cu alimente. La 16 februarie 1987, circa 1000 de angajați de la Atelierele de material rulant „Nicolina" din […] Iași s-au îndreptat către sediul partidului. […] 150 de persoane dintre greviștii de bază au fost concediați, după obișnuita „anchetă" condusă de Securitate.

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ş.Papacostea, P.Teodor*, Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Numiţi formațiunea politică precizată în sursa dată. **2 puncte**

2. Precizaţi secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**

3. Menţionaţi conducătorul României și o caracteristică a propunerilor făcute de acesta în 1971, la care se referă sursa dată. **6 puncte**

4. Menţionaţi, din sursa dată, două informaţii referitoare la relațiile dintre România și Occident. **6 puncte**

5. Formulaţi, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la grevele din anii '80, susţinându-l cu două informaţii selectate din sursă. **10 puncte**

6. Argumentaţi, printr-un fapt istoric relevant, afirmaţia conform căreia România participă la relațiile internaționale în perioada 1949-1967. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

Elaboraţi, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția spațiului românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – primele două decenii ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric din spațiul românesc, desfășurat în perioada 1857-1860 și menționarea a două aspecte referitoare la acesta;
- menționarea a două acțiuni desfășurate în politica internă a statului român, între anii 1862-1867;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la România, din perioada 1875-1882;
- formularea unui punct de vedere referitor la politica externă susținută de România în perioada 1910-1920 şi susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează şi utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidenţierea **relaţiei cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice şi **încadrarea** eseului în limita de spaţiu precizată.